

Kvalitetsvurdering af

Hørsholm Egns Museum

2011

Indholdsfortegnelse

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING	2
HØRSHOLM EGNS MUSEUM.....	3
Nøgletal for museet.....	3
KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING.....	4
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	4
Arbejdsgrundlag, organisation, ledelse og fremtid	4
Ressourcegrundlag	7
Forskning.....	8
Formidling.....	10
Indsamling, registrering og bevaring	13
Den faste kulturarv.....	15
KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ HØRSHOLM EGNS MUSEUM.....	17
BILAG	18
Forskningsevaluering - arkæologi.....	18
Forskningsevaluering - Nyere tid.....	21

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om udredningen om bevaring af kulturarven fra 2003 (bevaringsplanen), udredning om museernes formidling fra 2006 (formidlingsplanen), forskningsstrategien for Kulturministeriets område fra 2008, digitalisering af kulturarven fra 2008, Kulturministeriets digitaliseringsstrategi fra 2009, den internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed fra 2010, den national undersøgelse af museernes brugere i 2010 og endelig Kulturministeriets anbefalinger for god ledelse af selvejende kulturinstitutioner fra 2011.

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside:

www.kulturarv.dk/museer/museumsdrift/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse og vurdering af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning og arbejdsplan samt museets indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". Desuden indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og hovedtilskudsydere, der ofte er museets hjemkommune.

Museets forskning vurderes på baggrund af en faglig evaluering foretaget af det relevante faglige råd under Kulturstyrelsen.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurdering og anbefalinger samles i en rapport, der bilagt forskningsevalueringen sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

1 år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.

HØRSHOLM EGNS MUSEUM

Hørsholm Egn Museum er et kulturhistorisk museum, som er oprettet i 1944 og statsanerkendt i 1952. Museet er en selvejende institution med Hørsholm Kommune som hovedtilskudsyder.

Museet skal belyse kulturhistorien fra oldtiden og frem til nutiden inden for det vedtægtsbestemte ansvarsområde.

Museet driver et lokalhistorisk arkiv med Hørsholm Kommune som indsamlingsområde. Arkivet er en integreret del af museets organisation. Arkivalierne understøtter museets arbejde, men de er ikke en del af museets samling og er dermed ikke omfattet af museumslovens bestemmelser. Arkivets opgavevaretagelse indgår derfor ikke i denne kvalitetsvurdering.

Museet har til huse i et bygningskompleks, der har tilhørt Hørsholm Slot. Museets bygninger ligger i udkanten af den gamle slotshave i Hørsholm. Bygningerne rummer museets administration, arkiv og udstillinger. Det nærliggende statslige museum, Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum, råder over de øvrige bygninger fra det daværende slot.

Nøgletal for museet

I 2010 havde museet 4.500 besøgende i udstillingerne, hvoraf ca. halvdelen kom i forbindelse med arrangementer og rundvisninger. Ca. 560 brugere deltog i museets arrangementer andre steder end på museets adresse.

Det samlede kommunale driftstilskud til museet var i 2010 på 3 mio. kr. Det samlede statslige driftstilskud, herunder tidligere amtslige tilskud som udbetales af staten, var i 2010 på 1 mio. kr.

Museets samlede omsætning var ca. 5,4 mio. kr. i 2010.

Museet har opgivet antallet af inventar-numre i samlingen i 2010 til cirka 22.900.

I 2010 havde museet 8,1 fastansatte årsværk, heraf var de 6,56 årsværk videnskabelige medarbejdere.

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn er museets støtteforening med 575 medlemmer i 2010.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Hørsholm Egnsmuseums opgavevaretagelse er tilfredsstillende, men også væsentligt udfordret af flere forhold.

Museet har siden en markant forøgelse af ansvarsområdet i 2007 som følge af kommunesammenlægninger efter kommunalreformen arbejdet på at tilpasse og stabilisere driften af museet. I dag er museets drift stabil, dog med et spinkelt økonomisk ressourcegrundlag.

Museet har vanskeligt ved at løfte dele af sit forskningsfelt samt formidlingsopgaven, og har et usædvanligt lavt besøgstal. Hertil kommer manglende afklaring af museets opgaver og ansvar i dele af ansvarsområdet.

Disse forhold er nærmere belyst i det følgende.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation, ledelse og fremtid

Arbejdsgrundlag

Museets geografiske ansvarsområde for så vidt angår de arkæologiske opgaver blev med kommunalreformen i 2007 mere end fordoblet og omfatter nu Hørsholm, Fredensborg, Rudersdal og Furesø kommuner. Ansvarsområdet for nyere tids kulturhistorie blev samtidig udvidet til at dække kommunerne Hørsholm og Fredensborg kommuner.

Museets aktuelle fokus i det arkæologiske arbejde er jægerstenalderen tilbage til 6500 år f. Kr. samt yngre bronzealder og ældre jernalder. Inden for nyere tids kulturhistorie har museet længe haft fokus på emnerne Hirschholm Slot, Struense-tiden og landbohistorien i 1700- og 1800-tallet. Som nyt fokusområde har museet indledt undersøgelser af 1900-tallets forstadsudvikling. Museet ønsker at skærpe den faglige profil yderligere i de kommende år.

Inden for nyere tids kulturhistorie i Fredensborg kommune mangler der en afklaring af opgavens omfang, idet der ikke foreligger klare aftaler om en arbejdsdeling med Fredensborg Kommune eller med det ikke-statsanerkendte Fredensborg lokalhistoriske museum, som modtager støtte fra Fredensborg Kommune.

Museets ledelse har i 2010 arbejdet på at udvikle museets mission og vision i forhold til de strukturelle ændringer, der forventes på museumsområdet de kommende år. Visionen er, at museet skal være et ”regionalt kulturhistorisk videns-, forsknings- og formidlingscenter på højeste kvalitetsniveau, hvis primære formål er at bevidstgøre borgere og beslutningstagere om samfundets historiske dimensioner”.

Udformning af en strategi for museets samlede virke, der kan sætte retning for realisering af museets vision, afventer afklaring af de pågående overvejelser om ny museumsstruktur i det nordsjællandske område (jf. nedenfor).

Organisation

Museet har tre faglige afdelinger med hver sin afdelingsleder: Arkæologi, nyere tid og lokalhistorisk arkiv. Museets leder er samtidig afdelingsleder for nyere tids afdelingen. Museets faglige medarbejdere er samlet i samme bygningskompleks, og de tre afdelingers arbejde fremstår godt integreret.

Ledelse

Museet har en bestyrelse på ni medlemmer, som er udpeget af henholdsvis museumsforeningen (4), Hørsholm Kommune (3) og Fredensborg Kommune (2). Bestyrelsesformanden er udpeget af museumsforeningen. Bestyrelsens medlemmer er ikke udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer, men besidder for nærværende kompetencer med relevans for museets drift og udvikling, herunder inden for administration, jura, kommunikation og historie.

Kulturministeriet har i december 2010 udsendt “Anbefalinger for god ledelse af selvejende kulturinstitutioner”. Heri anbefales det blandt andet, at bestyrelsen ikke er større, end der kan foregå en konstruktiv debat og effektiv beslutningsproces, hvor alle medlemmer har mulighed for at deltage aktivt. Typisk er 3 til 7 medlemmer eksklusiv eventuelle medarbejderrepræsentanter passende.

Det anbefales ligeledes, at bestyrelsesmedlemmer vælges på baggrund af deres personlige egenskaber og kvalifikationer under hensyn til bestyrelsens samlede profil.

Baggrunden for kulturministeriets anbefalinger er stigende krav til ledelsen af kulturinstitutionerne. Anbefalingerne skal styrke bestyrelser og direktioner i forhold til at løfte de ledelsesmæssige opgaver og det ansvar, loven og bekendtgørelsen pålægger dem, samt understøtte, at tilskudsmodtagere løser offentligt finansierede opgaver professionelt, kompetent og effektivt.

Kulturministeriets mål med anbefalingerne er, at kulturinstitutionernes ledelse sætter sig ind i anbefalingerne og tager dem i anvendelse med de nødvendige tilpasninger til institutionens forhold.

Museets fremtid

Museet har i 2010 afsøgt mulighederne for fagligt kvalificerende samarbejde med Rudersdal Museer, Jagt- og Skovbrugsmuseet samt Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre. I 2011 er det afsøgende arbejde udvidet til flere nordsjællandske museer og er foreløbig konkretiseret i en samarbejdsaftale med de stats- anerkendte, kulturhistoriske museer Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre, Folkemuseet (i Hillerød) og Helsingør Kommunes Museer. Aftalen angår arbejdsdeling på udvalgte emneområder.

Som følge af Kulturministeriets museumsudredning om fremtidens museumslandskab fra april 2011 har 6 museer i det nordsjællandske område (Hørsholm Egnsmuseum, Rudersdal Museer, Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre, Folkemuseet i Hillerød, Furesø Museer og Helsingør Kommunes Museer) igangsat arbejdet med at afsøge perspektiver og muligheder for organisering af en fremtidig samarbejdsstruktur, herunder organisatorisk at knytte museerne tættere sammen eller indgå en fusion. Der pågår tilsvarende drøftelser og sonderinger mellem de berørte nordsjællandske kommuner. Der forventes en afklaring heraf i 2012.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har arbejdet med at formulere et nyt strategisk grundlag (mission og vision) for museet
- at museet har en fokuseret faglig profil og de faglige afdelinger er godt integreret
- at museets bestyrelse rummer en række relevante kompetencer for museets drift og udvikling
- at museet indgår aktivt og konstruktivt i overvejelserne om en fremtidig museumsstruktur i Nordsjælland.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at der ikke foreligger en afklaring af museets opgavevaretagelse inden for nyere tids kulturhistorie i Fredensborg kommune.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i forlængelse af ny mission og vision formulerer en samlet strategi, som konkretiserer de prioriteringer og initiativer, der skal bidrage til at realisere visionen
- at museet prioriterer at få en afklaring på museets opgaver og ansvar for nyere tids kulturhistorie i Fredensborg kommune
- at museets bestyrelse følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse, herunder at bestyrelsen løbende vurderer sin størrelse, sammensætning og hvilke kompetencer den skal råde over for at sikre en professionel og kvalitativ udvikling af museet
- at museet fortsat indgår aktivt og konstruktivt i overvejelserne om en ny museumstruktur i Nordsjælland.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets kommunale og statslige tilskud var i 2010 på hhv. 3 og 1 mio. kr. De kommunale tilskud bestod af 2,5 mio. kr. fra hjemkommunen Hørsholm, knap 0,4 mio. kr. fra Fredensborg Kommune, godt 0,1 mio. kr. fra Rudersdal Kommune og 50.000 kr. fra Furesø Kommune.

Museets samlede omsætning udgjorde 5,4 mio. kr. i 2010.

Museets kommunale tilskud pr. indbygger ligger forholdsvist højt, men museets ressourcer (målt efter den samlede omsætning) hører til i den lavere ende i forhold til andre statsanerkendte museer. Museets økonomiske ressourcegrundlag er spinkelt i betragtning af de forpligtelser, der følger af museumsloven og de krav, der stilles til kvaliteten af museets opgaveløsning.

Personale

Museet råder over 8,1 fastansatte årsværk, heraf er de 6,56 årsværk videnskabelige medarbejdere. I 2010 brugte museet ca. 63 % af budgettet til personale.

Antallet af videnskabelige medarbejdere i forhold til det samlede personale afspejler en bevidst prioritering af medarbejdere, der kan bidrage til at varetage og udvikle de museumsfaglige opgaver. To videnskabelige medarbejdere varetager opgaver tilknyttet arkivet og nyere tids kulturhistorie, mens fire arbejder med arkæologi.

Det er en udfordring for arbejdet med nyere tids kulturhistorie, at opgaverne varetages af museets leder, der samtidig har administrative og ledelsesmæssige opgaver for museets samlede virksomhed, samt en medarbejder, der primært er beskæftiget med arkivopgaver.

Museet oplyser, at der er brug for en forvalter til en lang række praktiske opgaver. Nogle opgaver løses med hjælp fra frivillige. Museet finder dette utilfredsstillende og uholdbart.

Museet fik i 2010 udført to årsværk af frivillige og et halvt årsværk af ansatte i løntilskud.

Bygninger

Museets faciliteter er samlet i tre tætliggende bygninger på Sdr. Jagtvej. Bygningerne er fra 1700-tallet og fremstår generelt velholdte. Hørsholm Kommune ejer bygningerne og vedligeholder den udvendige del, mens museet har ansvaret for al indvendig vedligeholdelse.

Museet anslår, at der ud af de samlede udgifter anvendes ca. 10 % til bygningsdrift og -vedligehold.

Museets bygninger udgør en begrænset ramme for museets virksomhed og giver ikke muligheder for udvidelse af aktiviteterne. Museet finder den begrænsede plads til udstillinger - ca. 200 m² - problematisk.

Museet har endnu uden held afsøgt muligheder for at overtage flere nærtliggende bygninger i det tidlige slotskompleks.

Det er tilfredsstillende:

- at museet prioriterer varetagelse og udvikling af de museumsfaglige opgaver bl.a. gennem ansættelse af de nødvendige videnskabelige medarbejdere.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets bygninger udgør en begrænsende ramme for museets virksomhed og ikke giver muligheder for udvidelse af aktiviteterne.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets virke er baseret på et spinkelt økonomisk ressourcegrundlag, der gør museets drift sårbar i forhold til mindre ændringer i driftsgrundlag og opgaveportefølje
- at museet ikke har ressourcer til at ansætte en forvalter til at varetage praktiske opgaver.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet arbejder for at tilvejebringe et mere robust økonomisk grundlag
- at museet og kommunerne i ansvarsområdet drøfter mulighederne for at styrke ressourcegrundlaget i forhold til de opgaver, museet skal løfte i de enkelte kommuner
- at museet fortsat afsøger muligheder for en udvidelse af de bygningsmæssige rammer.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen.

Som led i kvalitetsvurderingen har museet indsendt sine forskningspublikationer fra de seneste fire år, i alt 14 publikationer, heraf 8 inden for det arkæologiske område samt 6 inden for nyere tids kulturhistorie. De enkelte publikationer er blevet vurderet af Kulturstyrelsens faglige råd for hvert af de faglige områder efter det almene forskningsbegreb, som det er beskrevet i Kulturministeriets forskningsstrategi, med udgangspunkt i dimensionerne originalitet (at forskningen udvikler ny viden, indsigt og erkendelse), transparens (anvendelse af relevante metoder og teoridannelser) og gyldighed (redegørelse for arbejdets forhold til relevante videnområder).

Arkæologi

Museet har produceret i alt otte forskningspublikationer inden for arkæologi. Publikationerne dækker perioderne jægerstenalder, jernalder samt middelalder og nyere tids arkæologi. Publikationerne omfatter såvel selvstændige bogudgivelser som artikler og indlæg. Fem af de otte publikationer er publiceret i forskellige relevante, fagfællebedømte medier nationalt og internationalt. Disse fem publikationer betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb og vurderes at være af meget høj videnskabelig kvalitet og indeholde forskningsresultater med stor relevans.

Museet har på det arkæologiske område iværksat et større forskningsprojekt med ekstern støtte, som genererer tværfagligt samarbejde mellem museet, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) og Saxo Institutet på Københavns Universitet.

Nyere tids kulturhistorie

Museet har produceret i alt seks forskningspublikationer inden for nyere tids kulturhistorie. Publikationerne behandler emner om Hørsholms kirkegård, Hirschholm Slot, Mortenstrupgård, landboreformer, Hørsholm anno 1860 mv. Publikationerne er alle artikler - bidrag til Hørsholm Egnsmuseums egen årbog. Ingen af de seks publikationer er angivet som fagfællebedømte. Én af de indsendte publikationer betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb.

Vurderingen af museets forskning inden for nyere tids kulturhistorie viser, at der er tale om en begrænset forskningsproduktion, som overvejende har formidlingsmæssig karakter. Vurderingen påpeger, at museets forskningsindsats i højere grad bør sættes ind i en større forskningsmæssig sammenhæng.

Museets forskning inden for nyere tid er koncentreret om Hørsholm, selvom museets ansvarsområde både omfatter Hørsholm kommune og Fredensborg kommune.

I forbindelse med museets nye fokus på Hørsholms udvikling i sammenhæng med København og hovedstadsregionen deltager museet i samarbejde med en række øvrige museer med ansvarsområde rundt om metropolen.

Museet har ikke en nedskrevet strategi for sin samlede forskningsindsats.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museets arkæologiske forskning har høj kvalitet og stor relevans
- at museet producerer arkæologisk forskning i differentierede typer af publikationer
- at museet publicerer sin arkæologiske forskning i relevante akademiske, fagfællebedømte medier og tidsskrifter nationalt og internationalt.

Det er tilfredsstillende:

- at museet i forbindelse med sin forskning indgår i faglige netværk og samarbejde med andre museer og vidensinstitutioner.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en nedskrevet strategi for sin samlede forskningsindsats.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets forskning inden for nyere tids kulturhistorie kun har resulteret i én publikation, der kan betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb
- at museets forskning i nyere tids kulturhistorie ikke omfatter hele det geografiske ansvarsområde

- at museet kun publicerer sine forskningsresultater inden for nyere tids kulturhistorie i museets egen årbog.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet prioriterer at bringe forskningen inden for nyere tid op på samme høje niveau som museets arkæologiske forskningsvirksomhed
- at museet udarbejder en forskningsstrategi for det samlede ansvarsområde
- at strategien omfatter museets plan for at tilvejebringe ressourcer til forskning, forskningssamarbejder, publicering og kompetenceudvikling med henblik på at højne og sikre forskningens niveau og kvalitet.

Formidling

Gennem formidling er det museets opgave at bringe sin forskningsbaserede viden om kulturarv i spil i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

Udstillinger

Museets udstillingsvirksomhed foregår i en række mindre lokaler.

Udstillingen om forhistorien fokuserer på jægerstenalderen eksemplificeret gennem museets udgravninger i Nivå. Designet er moderne og med brug af nye medier, der formidler aktuel information.

Der er ingen udstillinger vedrørende yngre bronzealder og ældre jernalder, som er de to øvrige kronologiske tyngdepunkter inden for museets arkæologiske ansvarsområde.

Bortset fra udlån af arkæologiske genstande samarbejder museet ikke med Rudersdal Museer om den formidling af forhistorien, herunder Vedbækfundene, der foregår på Gl. Holtegård. Museet har været i dialog med Rudersdal Museer og Jagt- og Skovbrugsmuseet om mulighederne for at skabe en ny samlet formidling af jægerstenalderen i ny udstillingsbygning ved Øresund. Der foreligger endnu ingen konkrete planer herfor. Rudersdal Kommune er omfattet af museets arkæologiske ansvarsområde, og Vedbækfundene vedrører jægerstenalderen. Derfor finder Kulturstyrelsen det både relevant og nødvendigt, at museet involverer sig i formidlingen af forhistorien på Gl. Holtegård. Som yderligere argument for at museet involverer sig i den arkæologiske formidling på Gl. Holtegård må det anføres, at der er tale om samme jægerstenalder, som museet allerede beskæftiger sig med i forbindelse med undersøgelserne i Nivå.

Udstillingen om nyere tids kulturhistorie vedrører Hørsholm by, Struense og Hirschholm slot. Udstillingen er traditionelt opbygget med montrere og plancher uden brug af nye formidlingsformer, herunder nye medier og brugerinddragende faciliteter. Det øvrige ansvarsområde inden for nyere tid, herunder landbohistorien i 1700- og 1800-tallet, 1900-tallets forstadsudvikling samt nyere tids kulturhistorie i Fredensborg Kommune udstilles ikke.

Museet har planer om at udvikle en virtuel udstilling om Struense på nettet og gennemføre en nyopstilling af udstillingen om Hirschholm slot.

Museet havde i 2010 én særudstilling og ingen i 2009.

Øvrige formidlingsaktiviteter

Museets øvrige formidlingsindsats består i forskellige aktiviteter og tiltag, herunder foredrag, vandreture, publikationer, undervisningstilbud mv.

I 2010 gennemførte museet foredrag, historiske vandreture mv. I alt 60 arrangementer med skønsmæssigt 3.000 deltagere.

Museet udgiver fast en årbog i 1000 eksemplarer med formidlende artikler.

Museet har undervisningstilbud, som er tilpasset uddannelsesinstitutionernes aktuelle undervisningspraksis, læreplaner og trinmål. Museet har dog ingen skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. 34 skoleklasser fra skolerne i Hørsholm og Fredensborg Kommuner benyttede i 2010 museets undervisningstilbud. Et af museets tilbud foregår på en stenalderboplads ved Mortenstrupgaard, hvor deltagerne kan opleve ”en dag i stenalderen”. Museet har også gjort forsøg med et talenthold i historie, hvor udvalgte elever fra grundskolen arbejdede ud fra museets samlinger. Museet har ikke tilbud til elever fra ungdomsuddannelserne.

Museets hjemmeside fra 2011 fremstår enkel, brugervenlig og med den nødvendige information om museet. Der er nyheder, kortfattede beskrivelser af udstillinger og specialer, enkelte undervisningsmaterialer og udgravningsrapporter, men hjemmesiden udgør ikke et ligeværdigt supplement til museets øvrige formidling

Museets arbejder i begrænset omfang med at integrere nye tidssvarende formidlingsformer i sin formidlingspraksis, herunder brugerinddragelse i såvel udvikling af formidlingen som brugernes aktive deltagelse i formidlingsaktiviteter.

Museet indgår ikke i relevante faglige netværk og samarbejder om udvikling af sin formidling. Men museet har et vist samarbejde med nabomuseet Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum. De to museer holder et årligt, fælles personalemøde og samarbejder om annoncering og markedsføring. Museerne trækker desuden på hinandens faglighed, både i det løbende arbejde og i forbindelse med formidlingen.

Museet har ikke en nedskrevet strategi for den samlede formidlingsindsats.

Museets brugere

I 2010 havde museet 4.500 besøgende i udstillingerne, hvoraf halvdelen kom i forbindelse med arrangementer og rundvisninger. Ca. 560 brugere deltog i museets formidlingstiltag andre steder end på museets adresse. Det gennemsnitlige antal besøgende på statsanerkendte museer med tilsvarende omsætning er til sammenligning ca. 20.000 årligt.

Den nationale brugerundersøgelse indikerer, at sammensætningen af museets brugere på nogle områder skiller sig ud fra de øvrige kulturhistoriske museer: Indslaget af udenlandske brugere er forsvindende lille, og de yngste brugergrupper er så godt som fraværende i besøgsstatistikken.

Museet arbejder efter en vision om at blive et regionalt kulturhistorisk videns, forsknings- og formidlingscenter gennem opsøgende og attraktive formidlingsformer. Det er Kulturstyrelsens indtryk, at museet ikke aktuelt har foretaget de nødvendige prioriteringer eller har de nødvendige ressourcer til at kvalificere den nuværende formidling i en grad, så visionen kan realiseres.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har tidssvarende og aktuel formidling af områdets karakteristiske forhistorie
- at museet har undervisningstilbud, som er tilpasset uddannelsesinstitutionernes aktuelle undervisningspraksis, læreplaner og trinmål
- at museet har varierede formidlingsaktiviteter uden for museets udstillinger.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets udstilling kun dækker mindre dele af ansvarsområdet
- at museet ikke er involveret i den formidling af jægerstenalder, som foregår på Gl. Holtegård
- at museet ikke har undervisningstilbud rettet til ungdomsuddannelserne
- at museet kun i begrænset omfang benytter digitale medier og brugerinddragelse i sin formidlingspraksis
- at museet kun i begrænset omfang samarbejder med andre museer og relevante aktører om sin formidling
- at museet ikke har en strategi for sin samlede formidlingsindsats.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet kun har godt 5.000 brugere
- at museets udstillinger inden for nyere tids kulturhistorie ikke er tidssvarende.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en strategi for sin formidlingsindsats inden for det samlede ansvarsområde
- at formidlingsstrategien tager afsæt i resultaterne af den nationale brugerundersøgelse og øvrig viden om brugerne
- at strategien bidrager til udvikling af en forskningsbaseret differentieret formidlingsindsats, herunder differentiering i forhold til forskellige brugergrupper og i forhold til brug af varierede, tidssvarende formidlingsformer og -tiltag

- at museet prioriterer kompetenceudvikling med henblik på at sikre formidlingsindsatsens niveau, kvalitet og udvikling, herunder indgå i relevante formidlingsfaglige netværk og samarbejder med henblik på erfaringsudveksling, videndeling og udvikling af formidlingsindsatsen
- at museet udarbejder undervisningstilbud, der også er målrettet ungdomsuddannelserne
- at museet gennem forpligtende samarbejde med Rudersdal Museer involverer sig i den formidling af forhistorien, der foregår på Gl. Holtegård, herunder af Vedbækfundene.

Indsamling, registrering og bevaring

Indsamling

Museet indsamler genstande og anden dokumentation inden for det vedtægtsbestemte ansvarsområde som led i museets forskning.

I 2010 optog museet 1.040 nye genstande i samlingen. Indsamlingen vedrørte fortrinsvis arkæologiske fund fra museets aktuelle udgravninger ved Nivå 10. Museet har ingen passiv indsamling.

Museet har ikke en nedskrevet indsamlingspolitik, der udspringer af museets forskning. Men museet fører en restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis, der har sammenhæng til museets forskning. Museet har skriftlige retningslinjer for at modtage genstande og anfører museumsfaglig begrundelse for al accession i samlingen.

De museale opgaver i den del af ansvarsområdet i Fredensborg Kommune, som udgøres af den tidligere Fredensborg-Humlebæk Kommune, blev ind til strukturreformen i 2007 varetaget af Folkemuseet i Hillerød. Dette forhold afspejler sig i, at museets samlinger ikke er helt dækkende for dette område.

Museet indsamler kunst ud fra et topografisk og kulturhistorisk perspektiv.

Registrering

Museerne skal registrere og indberette samlingen til de centrale registre. Registrering sker efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data og søgninger i samlingen. Registreringen sikrer, at genstandenes placering er noteret og til hver en tid kan fremfindes.

Museet oplyser at have en samling på ca. 22.900 inventarnumre, hvoraf hele nyere tids samlingen (godt 11.000 genstande) er registreret digitalt i det fællesmuseale registreringssystem Regin og indberettet til centralregisteret Museernes Samlinger. Den anden halvdel, der vedrører arkæologiske fund, er registreret digitalt i Museernes Udgravningsdatabase (MUD) og kan umiddelbart indberettes til Museernes Samlinger, når Kulturstyrelsen åbner for denne type digital import, forventeligt i maj 2012. Museet har fulgt sin plan for indberetning til Museernes Samlinger.

Museet har ingen nedskrevne retningslinjer for registreringen, og museet dokumenterer ikke sin registreringshistorik. Museet anfører museumsfaglig begrundelse for accessionen som led i registreringen, og museet råder over personale med relevant registreringskompetence.

Bevaring

Museets bevaring omfatter magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne. Arbejdet har til hensigt at sikre bevaring af samlingen med henblik på dens fortsatte tilgængelighed og værdi for forskning og formidling.

Hovedparten af museets samling er i henholdsvis formidlingseget og stabiliseret tilstand, mens kun 1 % af samlingen er i behandlingskrævende tilstand.

Museets samlinger opbevares i de aktuelle udstillinger og i museets magasiner.

Museets magasinfaciliteter består i en tidligere militær bunker og et ombygget industrikøkken, som ligger i museets nærhed. Den tidligere vognremise, som er en del af museets øvrige bygningskompleks, rummer museets arkivalier. Museet råder samlet over 321 m² magasin, som museet lejer af Hørsholm Kommune.

Bevaringscenter Øst har som led i kvalitetsvurderingen gennemgået og vurderet klima- og opbevaringsforholdene for museets samling på magasinerne og i udstillingerne. Bevaringscentret vurderer, at museet med forholdsvis enkle tiltag kan løfte kvalitetsniveauet, men på længere sigt vil det være hensigtsmæssigt for museet at kunne benytte magasiner, som er bygget til bevaringsformål. Den anvendte bygningsmasse er ikke bygget til magasinering, og derfor rummer bygningerne en række problematiske forhold i form af vandør og adgang for skadedyr m.m. I museets udstillinger anbefaler bevaringscentret enkelte mindre tiltag, som kan hindre problemer med lysindfald og klima i lokalerne.

Museet har indgået aftale med Bevaringscenter Øst om jævnligt opsyn med samlingerne.

Museet har ingen konkrete planer om nye magasinfaciliteter. Spørgsmålet om fællesmagasin indgår i overvejelserne om en fremtidig struktur for museerne i Nordsjælland.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet er ajour med registrering og indberetning af sin samling
- at museets samling er i god stand, og kun 1% af samlingen er i en behandlingskrævende tilstand.

Det er tilfredsstillende:

- at museet fører en indsamlingspraksis, der er restriktiv og fagligt reflekteret med sammenhæng til museets forskning
- at museet har skriftlige retningslinjer for at modtage genstande og anfører museumsfaglig begrundelse for al accession i samlingen
- at museet råder over personale med nødvendige kompetencer til registreringsopgaven
- at museet benytter konserveringsfaglig ekspertise til regelmæssigt opsyn med samlingen.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en nedskrevet indsamlingspolitik for det samlede ansvarsområde, der udspringer af museets forskning
- at der ikke foreligger nogen dokumentation for museets registreringshistorik og skriftlig procedurebeskrivelse for museets nuværende registreringspraksis
- at museets magasiner rummer problematiske forhold som vandførende rør, adgang for skadedyr mv.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en indsamlingspolitik for det samlede ansvarsområde, der udspringer af museets forskning, herunder en plan for at løfte sit ansvar for indsamling af nyere tids kulturhistoriske dokumentation i Fredensborg kommune
- at museet udarbejder en skriftlig procedurebeskrivelse for sin registreringspraksis. Beskrivelsen skal også indeholde en dokumentation af museets registreringshistorik
- at museet med afsæt i bevaringsrapport og anbefalinger fra Bevaringscenter Øst udarbejder en prioriteret bevaringsplan, der kan løfte kvalitetsniveauet i magasiner og udstillingerne.

Den faste kulturarv

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

Hørsholm Egn Museum varetager inden for sit ansvarsområde opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8, herunder arkæologisk undersøgelsesvirksomhed samt antikvarisk arbejde inden for nyere tids kulturhistorie. Museet bidrager til dette arbejde ved at udpege, undersøge, dokumentere og sikre bevaringsværdier inden for ansvarsområdet. Som led i den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed skal museet udarbejde beretning samt indberette fundsteder i det centrale register over arkæologiske fundsteder, ”Fund & Fortidsminder”.

Museet modtager oplysninger fra kommunerne om lokalplaner, bygge- og anlægsarbejder og har løbende kontakt med de relevante kommunale forvaltninger. Museet oplyser at have bidraget til 26 lokalplaner i 2010 og modtaget 2.191 bygge- og anlægssager til gennemsyn.

Museet har et godt samarbejde med ansvarsområdets kommunale forvaltninger, og det er tidligt involveret i processen med det kommunale planarbejde. Museet leverer en samlet fagligt koordineret rådgivning, der både omfatter viden om forhistorie og nyere tids kulturhistorie. Museet har bl.a. udpeget historiske områder, miljøer mv. som bidrag til kommunens udviklingsarbejde samt bidraget til en temalokalplan om bevaringsværdige bygninger.

I 2010 udførte museet i alt 8 bygherrebetalte undersøgelser. Museets varetagelse af disse undersøgelser er generelt på et højt fagligt niveau, og museet råder over det nødvendige mandskab og udstyr.

Da der investeres betydelige økonomiske ressourcer i de bygherrebetalte arkæologiske undersøgelser, er det vigtigt, at der også skabes forsknings- og formidlingsmæssige resultater heraf. Det mål opfylder mu-

seet såvel gennem videnskabelige som populære publikationer og gennem mindre særudstillinger tæt på udgravningslokaliteterne. Museets aktuelle jernalderprojekt med tilhørende artikler er således eksempel på forsknings- og formidlingsmæssigt afkast af de senere års bygherrebetalte undersøgelser.

Museet er ajour med indberetning af arkæologiske fundsteder i det centrale register, Fund og Fortidsminder, men har et mindre efterslæb på beretninger.

Arbejdet med nyere tids kulturhistorie varetages hovedsagelig af arkivlederen. Museet oplyser, at det har stor faglig relevans og synergieffekt, at opgaverne med den faste kulturarv inden for nyere tid varetages af arkivenheden, som er en integreret del af museet. Museet oplyser dog, at der endnu ikke er opnået tilstrækkeligt kendskab til dele af ansvarsområdet i Fredensborg kommune inden for nyere tids kulturhistorie.

Det er tilfredsstillende:

- at museet spiller en aktiv rolle og yder fagligt koordinerede bidrag til kommunens plan- og udviklingsarbejde om sikring af den faste kulturarv
- at museet oplever høj grad af faglig relevans og synergieffekt ved, at arkivenhed er en integreret del af opgavevaretagelsen med den faste kulturarv inden for nyere tid
- at museets bygherrebetalte arkæologiske undersøgelsesvirksomhed er velfungerende, herunder at der er forsknings- og formidlingsafkast af udgravningerne, at museet er i dialog med de anlægsansvarlige om formidling af arkæologiens værdiskabende element, at museet er ajour med indberetning af fundsteder og kun har et mindre efterslæb på beretninger.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet endnu ikke har oparbejdet tilstrækkeligt kendskab til den del af ansvarsområdet i Fredensborg Kommune, der udgøres af den tidligere Fredensborg-Humlebæk Kommune, hvor Folkemuseet i Hillerød indtil 2007 havde det museale ansvar.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udvikler sin rolle som rådgivende vidensinstitution og aktør i den kommunale planlægning, herunder den del af ansvarsområdet som ligger i Fredensborg kommune
- at museet prioriterer at indhente sit beretningsefterslæb for den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed.

KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ HØRSHOLM EGNES MUSEUM

Kvalitetsvurderingsbesøget på Hørsholm Egnens Museum fandt sted den 22. november 2011.

Tilstede var:

Fra museet:

Lisbeth Hein, ledende museumsinspektør

Ole Lass Jensen, leder af arkæologisk afdeling

Hans Jørgen W. Jensen, arkivleder

Fra bestyrelsen:

Næstformand Minna Tidemand-Petersson

Fra Hørsholm Kommune:

Nadja Maria Hageskov, formand for Sport-, Fritid- og Kulturudvalget

Søren Nabe-Nielsen, centerchef i Kultur og Fritid.

Fra Kulturstyrelsen:

Kathrine Lehmann, souschef

Eske Wohlfahrt, specialkonsulent

Jakob Hansen, museums konsulent.

BILAG

Forskningsevaluering - arkæologi

Generel introduktion

Hørsholm Egnsmuseum har indleveret en overskuelig litteraturliste, som dækker perioderne mesolitikum (4 stk.), jernalder (1 stk.), middelalder (1 stk.) og nyere tid (2 stk.). Tre af rådets medlemmer har deltaget i evalueringen af materialet Kristoffer Buck Petersen, Mads Holst og Lene Høst-Madsen.

De enkelte værker er i alle tilfælde blevet vurderet efter det almene forskningsbegreb, som det er beskrevet i Kulturministeriets forskningsstrategi. Forskningsbegrebet tager udgangspunkt i dimensionerne gyldighed, originalitet og transparens. Ydermere har Kulturstyrelsen bedt de faglige råd vurdere om forskningen afspejler museets ansvarsområde og om forskningen afspejler museets arbejdsplaner.

Teksterne dækker ikke alle arkæologiske perioder og det er tydeligt at museets største arkæologiske kompetence ligger indenfor mesolitikum.

Kristoffer Buck Pedersen har taget sig af de mesolitiske publikationer:

1) Andersen, J.S. 2010: Det første hus ved Kollekolle. Furesø Nyt, 08. November 2010, s. 8-9. ISSN 1902-5114.

2) Jensen, O.L. & Mørck, P. I tryk: Rituals reflected in Dwellings and Graves from the Late Mesolithic Site of Nivå 10 in Eastern Denmark. Papers presented at the Eight International Conference on the Mesolithic in Europe, Santander, Spain, September 2010.

3) Jensen, O.L. 2009: Dwellings and Graves from the Late Mesolithic site of Nivå 10, eastern Denmark. I: McCartan, S. et al. (eds.), Mesolithic Horizons. Papers presented at the Seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005, s. 465-472. Oxford, Oxbow Books. ISBN 978-1-84217-311-4.

4) Rasmussen, K.L., Bjerregaard, P., Gommesen, P.H. Jensen, O.L. 2009: Arsenic in Danish and Swedish Mesolithic and Neolithic human bones - diet or diagenesis? Journal of Archaeological Science 36 (2009), s. 2826-2834.

Hørsholms Egnsmuseums forskning i den ældste del af forhistorien afspejler meget klart målsætningen i deres arbejdsplaner: "I arbejdsplanerne for perioden 2007-2010 har museet defineret sig selv som et museum med særlig prioritering af ældre stenalder, hvad angår både forskning og formidling."

Hørsholm Egnsmuseum arbejder aktivt med at synliggøre en af landets vigtigste lokaliteter fra ældre stenalder - Nivå 10 - for et internationalt videnskabeligt publikum. Artiklerne er af meget høj videnskabelig kvalitet.

På baggrund af gennemgangen må jeg konkludere, at Hørsholms Egnsmuseums videnskabelige publikationer for ældre stenalder er mere end tilfredsstillende.

Mads Holst har taget sig af jernalderpublikationen

5) Jensen, O.L. I tryk: The single farmsteads of NE Zealand. In Boye, L. & Lund Hansen, U. (eds): The Iron Age on Zealand. Status and Perspectives. Nordiske Fortidsminder serie C.

Artiklen præsenterer et lokalt studie af bebyggelses- og fundudbredelsesmønstre i Nordøstsjælland fra bronzealder til tidlig middelalder. Der er tale om en ganske kort fremlæggelse (5 s) af nogle væsentlige udviklingstræk og forskningsmæssigt interessante overordnede mønstre i bebyggelsesstrukturen til forskellige tider. Omfanget betyder dog, at mønstrene kun i begrænset grad er underbygget med data eller referencer, ligesom perspektivering uden for museets område er sporadisk. Specielt den manglende inddragelse af den intensive forskning og publicering, der har været i samme emne på den svenske side af Øresund kan undre. Det indebærer at artiklen primært kan betragtes som et lokalt standpunktsessay med tentativ identifikation af væsentlige strukturer i fundbilledet i museets arbejdsområde. Til gengæld forekommer strukturerne interessante og perspektivrige, og vil indsat i en større sammenhæng sandsynligvis kunne være af bred forskningsmæssig interesse og betydning.

Lene Høst-Madsen står for middelalder og nyere tid:

6) Jensen, O.L. & Casati, C. 2008: En middelaldergård i Niverød. Hørsholm Egnsmuseum. Årbog 2008, s. 6-27. ISBN 978-87-87371-46-9.

7) Palm, M. 2010: En 1700-tals smedje i Jonstrup. Værkstedet. Smedens Rum 1. Arbejdsrapport fra det første seminar i netværket Smedens Rum 14. oktober 2010. Arkæologiske Skrifter 9. SAXO-instituttet, Københavns Universitet – 2010, s.79-94. ISBN: 978-87-89500-14-0.

8) Palm, M. 2010: To nedbrændte gårde fra 1500-tallets Jonstrup. Wintherløse. Årsskrift 2010. Værloseegnens Historiske Forening, 62. årgang, s.11-22. ISBN: 978-87-992163-6-9.

Middelalder og nyere tids arkæologi indgår ikke i museets arbejdsplaner og det bærer publikationerne til dels præg af. Det arkæologiske materiale som fremlægges er dog af en høj kvalitet.

Middelalderpublikationen er ½ fremlæggelse af udgravningsresultater fra udgravning i Niverød. Selv om artiklen er noget populær i tonen, er der tale om fremlæggelse af forskningsresultater af høj relevans,

relevant litteratur og kilder inddrages. Udgravningsresultaterne kunne med stor fordel sættes ind i en overordnet middelalderlig sammenhæng.

Det skal bemærkes, at nyere arkæologi artiklerne ikke inddrager den relevante nyere arkæologiske litteratur og kildemateriale i form af kort og lignende, men primært er rene materialefremlæggelser som derfor ikke kan leve op til forskningsbegrebet. Materialet er dog meget interessant og det kunne ønskes, at materialet på et senere tidspunkt blev sat ind i en kulturhistorisk sammenhæng.

Skematisk oversigt over værkerne:

nr:	forskning:	ansvars- område:	arbejds- plan:	Beskrivelse
1		X		1/1 Populærvidenskabelig artikel. Det er vanskeligt at vurdere værket originalitet og transparens pga manglende henvisninger. Derfor lever den ikke op til forskningsbegrebet.
2	X	X	X	1/1 international kongres. Artikel om det rituelle aspekt af bebyggelsen Nivå 10
3	X	X	X	1/1 international kongres. Artikel om det rituelle aspekt af bebyggelsen Nivå 10
4	X	X	X	¼ international peer review tidskrift. artikel om indhold af arsenik i mesolitiske skeletter fra sydskandinavien, med fokus på nivågårdbarne
5	X	X		Kort artikel om bebyggelsesstrukturer fra bronzealder til vikingetid i dansksproget samleskrift
6	X	X		Publikationen lever op til forskningsbegrebet.
7		X		1/1 Publikationen lever ikke op til forskningsbegrebet, der er tale om en ren fremlæggelse af udgravningsresultater, uden sammenligning med andre undersøgelser og historiske kilder. Udgravningen ligger indenfor museets ansvarsområde. Arbejdet med nyere arkæologi indgår ikke i museets arbejdsplan.
8		X		1/1 Publikationen lever ikke op til forskningsbegrebet, der er tale om en ren fremlæggelse af udgravningsresultater, uden sammenligning med andre

				undersøgelser og historiske kilder. Udgravningen ligger indenfor museets ansvarsområde. Arbejdet med nyere tids arkæologi indgår ikke i museets arbejdsplan.
--	--	--	--	--

Forskningsevaluering - Nyere tid

Vurderingen er foretaget af lektor, dr. Phil Michael F. Wagner, Historiestudiet, Aalborg Universitet og museumsdirektør Ulla Schaltz, Museum Lolland-Falster.

Til bedømmelse er indleveret flg.:

2007:

Hein, Lisbet. 2007: Hørsholm Kirkegård 1807 – 2007. *Hørsholm Egns Museum. Årbog 2007*, s. 6-23. ISBN 978-87-87371-44-5.

2008:

Hein, Lisbet. 2008: Enkedronning Sophie Magdalenes hof på Hirschholm Slot 1746 - 1770. *Hørsholm Egns Museum. Årbog 2008*, s. 50-79. ISBN 978-87-87371-46-9.

Jensen, Hans Jørgen Winther. 2008: (Historier om) Mortenstrupgård.. *Hørsholm Egns Museum. Årbog 2008*, s. 28-49. ISBN 978-87-87371-46-9.

2009:

Hein, L. 2009: Stolberg-støtten i Hørsholm. *Hørsholm Egns Museum. Årbog 2009*, s. 6-27. ISBN 978-87-87371-47-6.

2010:

Hein, L. 2010: Hirschholm Districts Ugeblad 1860. *Hørsholm Egns Museum. Årbog 2010*, s. 18-35. ISBN 978-87-87371-48-36.

Hein, L. 2010: Mary Bess Westenholz på Folehavegård. *Hørsholm Egns Museum. Årbog 2010*, s. 16-49. ISBN 978-87-87371-48-36.

Karakteristik

Der er indleveret 6 titler til forskningsbedømmelse inde for Nyere Tid. Alle 6 bidrag er til Hørsholm Egns Museums egen årbog. Ingen af de 6 bidrag er angivet som vurderet med peer review.

Vedrørende (1) er der tale om en artikel i museets årbog, der tager sit afsæt i Hørsholms kirkegårds 200 års jubilæum i 2007. Artiklens forfatter bidrog i den forbindelse med et indledende afsnit i en jubilæums bog. Årbogens artikel svarer i det væsentligste til jubilæumsbogens indledende afsnit.

Artiklen tilstræber både at give et portræt af lokalsamfundet i Hørsholm anno 1807, hvor kirkegården blev anlagt, og opridse den historiske og kirkelige baggrund for anlæggelse af kirkegården. Artiklen indleder med at fortælle om lokalsamfundet, derefter skildrer forfatteren overgangen fra arkitekten Thuraus slotskapel til sognekirken, tegnet af C.F. Hansen og indviet i 1823. Anden halvdel af artiklen er viet til en gennemgang af kirkegårdens oprettelse. Forfatteren anvender primære, utrykte kilder til at belyse historien, dertil kommer, at artiklen er rigt illustreret. Et forhold, der underbygger artiklens pointer og gør den læseværdig og interessant. Valg af emne holder sig fint inden for de temaer, som museet har angivet som studieområdet i arbejdsplanerne, især da kirkegårdens historie er forbundet med slottets. Det kan dog ikke anerkendes som en egentlig forskningspublikation ud fra Kulturministeriets kriterier, da materialet i så fald skulle have haft en egentlig problemstilling, været mere konsekvent perspektiveret og en større transparens omkring den anvendte metode og teori burde have trådt frem, ligesom en positionering i forhold til forskning indenfor lignende temaer burde have været inddraget. Artiklen giver imidlertid en relevant introduktion for det brede publikum til oprettelsen af kirkegården i Hørsholm.

Vedrørende (2) er der tale om en artikel til museets årbog 2008 om enkedronning Sophie Magdalenes hof på Hirschholm Slot 1746-1770. Gennem grundige kildestudier søger forfatteren at indkredse livet på slottet i den periode enkedronning Sophie beboede slottet. Det sker bl.a. via en gennemgang af kilder vedrørende enkedronningens økonomi, indretning af slottet, ansættelse af personale og måltider. Til disse temaer bringer artiklen stor viden gennem udvalgte kilder fra Rigsarkivet, Partikulærkammeret Dronning Sophie Magdalene, Rentekammeret og Hofmarskallatets arkiv. Artiklen er læseværdig og rammer fint årbogens målgruppe. Valg af emne holder sig fint inden for de temaer, som museet har angivet som studieområdet i arbejdsplanerne. En egentlig forskningspublikation ud fra Kulturministeriets kriterier er der dog ikke tale om, idet materialet i så fald skulle have haft en egentlig problemstilling, været mere konsekvent perspektiveret og en større transparens omkring den anvendte metode og teori burde have trådt frem, ligesom en positionering i forhold til forskning indenfor lignende temaer burde have været inddraget. Artiklen fungerer imidlertid fint som kyndig introduktion for det brede publikum til livet ved enkedronning Sophie Magdalenes hot midt i 1700-tallet.

Vedrørende (3) Artiklen stiller spørgsmålet, hvorfor bør Mortenstrupgård fredes og giver der efter et fagligt begrundet historisk svar. Ved metodisk at tage afsæt i en klart formuleret problemstilling formår artiklen både at få diskuteret betingelserne for gårdens særlige lokalisering som enestegård, ligesom den får diskuteret gårdens beliggenhed i relation til områdets øvrige typer af gårdbebyggelser, og endelig fastlægger artiklen ud fra stednavnet en sandsynlig datering af gårdens placering, som rækker tilbage til middelalderen. Det sidste er måske ikke forskningsmæssigt set overrumplende nyt, men her gøres det kortfattet, præcist og med en klar pointe for læseren.

Nybrydende og tankevækkende er til gengæld gennemgangen af gårdens indretning og analysen af husholdningens sammensætning, som er baseret på arkivalier. Her er det først og fremmest en systematisk økonomisk gennemgang af gårdens økonomiske potentiale foretaget i 1852 af to vurderingsmænd fra en nystiftet kreditforening, der står som en central kilde i artiklen. Derved kommer der en del overraskende ting for dagen, at mælkeproduktionen havde størst betydning for gårdens økonomi længe før den generelle omstilling til animalsk produktion fandt sted, og kartoffelens indtog en central stilling som afgrøde

både i den daglige føde og væsentlig bidragsyder til gårdens økonomi. Der lægges op til, at ”gården kan være del af et væsentligt korrektiv til den gængse Danmarkshistorie” (s. 47). Men det foreliggende grundlag rummer kun antydninger og er for spinkelt et grundlag til afgørende at kunne rokke ved overordnede dogmer i landbrugshistorien. Til gengæld kan det sagtens føre til formuleringen af nye og væsentlige forskningsspørgsmål, som kan være med til at ændre på den herskende traditionelle opfattelse af levevilkårene i landbosamfundet.

Vedrørende (4) er en artikel til museets årbog 2009 om Stolberg-støtten i Hørsholm. Artiklen omhandler et monument i Hørsholm. Det er en obelisk, den såkaldte Stolberg-støtte rejst i 1766 som mindesmærke over krongodset Hørsholm, hørende under Hirschholm Slot, reform af godsets drift i årene 1759-61. Med afsæt i mindesmærket og dets senere historie beretter artiklen om de lokale landboreformer og baggrunden for disse. Forfatteren indleder artiklen med at fortælle baggrunden for opførelsen af mindesmærket, senere inddrages historien om 100 års jubilæet og endelig afsluttes med artiklen med en redegørelse for en gennemgribende reovering af Stolberg-støtten 1894-95. Stoffet belyses gennem kilder i museets eget lokalarkiv. Artiklen er interessant og rammer fint årbogens målgruppe. Valg af emne holder sig inden for de temaer, som museet har angivet som studieområdet i arbejdsplanerne. Dog er der ikke tale om en egentlig forskningspublikation ud fra Kulturministeriets kriterier, idet materialet i så fald skulle have været en egentlig problemstilling, mere konsekvent perspektiveret og en større transparens omkring den anvendte metode og teori burde have trådt frem, ligesom en positionering i forhold til forskning indenfor lignende temaer burde have været inddraget. Artiklen giver imidlertid en fin indføring i historien om mindesmærket og baggrunden for dette.

Vedrørende (5) Artiklen om Hirschholm Districts Ugeblad er meget referende og fremstår uden en egentlig problemstilling eller metodisk analyse af avisstoffet; fremstillingen er således baseret på ’en buket af udpluk fra avisens 1860 årgang, og af styret af et ønske om at give et indblik i Hørsholm anno 1860 og en fornemmelse af læsernes horisont og interesser for livet ude i den store verden. Artiklen er ganske underholdende og fint illustreret med motiver fra tiden, den må nærmest karakteriseres som forskningsformidling selvom den er annoteret.

Vedrørende (6) Artiklen om Mary Bess Westenholz på Folehavegård handler om en moderne indstillet kvinde i en brydningstid mellem tradition og forandring. Som kvindesagskvinde og politisk aktivist foretog hun handlinger, som virkede særdeles opsigtvækkende i offentligheden: så som i 1909 at snige sig ind til folketingets samling, frarøve formanden ’si klårk’, ringe med den og derefter holde en feministisk duertale til forsamlingen af mænd. Meget underholdende og farverigt fortalt. Artiklen, der angiveligt skulle handle om ’stedet’ kommer hurtigt til at ”dvæle ved én af beboerne Mary Bess Westenholz, som boede på gården 1879-1947 er velillustreret og detaljeret, men den virker også noget sladdervorn, da den kobler tæt til Karen Blixens opvækst og vidløftigt fortæller om 'Moster Bess' forskellige eskapader gennem tiden. Sådan set fine ting og god brug af nye kilder, men ikke megen styrende problemstilling eller større perspektiv. Artiklen er ikke annoteret.

Konklusion og anbefaling

Artiklerne (1) (2) (4) (5) og (6) kan ikke karakteriseres som egentlig forskning ud fra det almene forskningsbegreb, men er snarere at karakterisere som forskningsformidling. Artikel (3) lever fint op til det stipulerede forskningsbegreb, og må karakteriseres som forskning

Vi vurderer, at der er tale om en lille forskningsproduktion, der endda for en dels vedkommende er af mere formidlingsmæssig karakter. Alle artiklerne er forfattet af to af museets fasttilknyttede medarbejdere. Den udførte forskning/formidling falder fint i tråd med museets fremsendte arbejdsplaner. De fremsendte bidrag behandler også emner, som klart falder indenfor museets ansvarsområde, og der er, i overensstemmelse med museets såkaldte fokusområder, absolut vægt på den nyere del af perioden. Vi vurderer, at denne fokusering på lokalhistorien og kulturlandskabet, er både særdeles relevant og meget velvalgt. Der savnes imidlertid et øget fokus på at sætte museets egen forskning ind i en større forskningsmæssig sammenhæng, hvorved den erkendelsesmæssige interesse ville kunne løftes – ikke mindst i lyset af, at forskningens fokusering angår emner, der er relevante set fra mange synsvinkler i den historiske forskning. Vi anbefaler derfor museet at udarbejde en strategi, der vil kunne sikre de fremtidige muligheder for at udbygge denne profilering gennem en bredere forskningsindsats forankret i museets faste medarbejderstab.